

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **R.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. A., advokátom so sídlom v B., proti odporkyni **J.**, bývajúcej v B. u p. A., zastúpenej JUDr. P., advokátom so sídlom v B., **o zaplataenie 6 346,67 € (191 200 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 15 C 121/2006, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 239/2008 a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 33/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 239/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 33/2008 **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

1/ Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 26. júna 2007 č.k. 15 C 121/2006-50 uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 191 200 Sk s 13 % úrokom z omeškania ročne od 4. apríla 2003 do zaplataenia a trovy konania vo výške 56 252 Sk, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 17. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 239/2008 (č.l. 87 spisu) odmietol odvolanie odporkyne ako oneskorene podané. V odôvodnení uviedol, že rozsudok bol doručovaný odporkyni poštou 11. septembra 2007, opakovane 12. septembra 2007, kedy zásielka bola uložená na pošte. Odporkyňa prevzala rozsudok

17. septembra 2007. Keďže odporkyňa nepreukázala nesprávnosť uvádzaných údajov na doručenke a do 3 dní od uloženia rozsudku na pošte si tento nevyzdvihla, považuje sa v súlade s § 47 ods. 2 veta tretia O.s.p. posledný deň trojdňovej lehoty, t.j. deň 15. september 2007 za deň jeho doručenia. Lehota na podanie odvolania začala odporkyňi plynúť v súlade s § 57 O.s.p. od 16. septembra 2007, posledným dňom lehoty na podanie odvolania bol 1. október 2007. Preto odvolanie proti rozsudku, ktoré podala odporkyňa v podateľni súdu osobne 2. októbra 2007 ako oneskorene podané odmietol (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.).

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla odporkyňa dovolaním z 27. novembra 2008 (č.l. 91 spisu). Prípustnosť opravného prostriedku vyvodzovala z toho, že v konaní jej postupom súdov bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), opodstatnenosť dovolania z § 241 ods. 2 písm. b/ a d/ O.s.p., pretože rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci z dôvodu, že odvolací súd nesprávne posúdil zmeškanie lehoty na podanie odvolania v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. Dôkazom toho, že v mieste doručenia sa nezdržiava je skutočnosť, že sa od manžela A. zo spoločnej domácnosti odsťahovala ku svojej dcére A., ktorá býva na rovnakej adrese ale v inom byte, u ktorej je aj prihlásená, o čom pripojila doklady z P. správcovskej spoločnosti o užívateľoch bytu. Žiadala napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu odporkyne navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Odporkyňa v priebehu konania žiadnu novú adresu na doručovanie písomností neuviedla, resp. adresu osoby, u ktorej sa zdržiava, prípadne u ktorej je prihlásená k trvalému pobytu. Keďže rozsudok bol uložený na pošte 12. septembra 2007, okresný súd považoval rozsudok v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. za doručený dňom 15. septembra 2007, preto odvolanie podané 2. októbra 2007 podala po uplynutí zákonom stanovenej lehoty; krajský súd správne jej odvolanie ako oneskorene podané odmietol.

2/ Okresný súd Bratislava V uznesením zo 4. decembra 2007 č.k. 15 C 121/2006-77 odporkyňi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov za odvolanie podané proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 26. júna 2007 č.k. 15 C 121/2006-50.

Krajský súd v Bratislave odvolanie odporkyne uznesením zo 17. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 33/2008 (č.l. 86 spisu) odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. ako oneskorene podané. V odôvodnení uviedol, že uznesenie súdu prvého stupňa bolo odporkyňi

doručené do vlastných rúk dňa 14. decembra 2007, posledným dňom lehoty na podanie odvolania bol 31. december 2007, preto odvolanie podané na pošte 2. januára 2008 bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie odvolania (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu odporkyňa podala dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila § 237 písm. f/ O.s.p. a jeho dôvodnosť § 241 ods. 2 písm. b/ a d/ O.s.p. Žiadala napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedla, že deň 31. december 2007, ktorý bol posledným dňom na podanie odvolania proti uzneseniu súdu prvého stupňa, nebol bežným pracovným dňom, keďže bol Silvester a Okresný súd Bratislava V o 13.00 hod. bol už zatvorený, napriek tomu, že stránkové úradné hodiny mal až do 15.00 hod., a to isté sa týkalo aj pošty.

Vyjadrenie navrhovateľa k tomuto dovolaniu sa v spise nenachádza.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie odporkyne uznesením z 13. novembra 2009 sp. zn. 14 Co 326/2009 (č.l. 143 spisu) zmenil uznesenie Okresného súdu Bratislava V z 18. augusta 2009 č.k. 15 C 121/2006-119 tak, že odporkyňu priznal oslobodenie od súdnych poplatkov za dovolanie a odporkyňu pre dovolacie konanie ustanovil zástupcu z radov advokátov v osobe JUDr. P., advokáta so sídlom v B.. Podaním z 1. februára 2010, doručeným okresnému súdu 3. februára ustanovený advokáta oznámil, že napriek vynaloženému maximálnemu úsiliu sa mu nepodarilo skontaktovať s odporkyňou za účelom odstránenia väd dovolania (v zmysle pokynu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na doplnenie dovolania), z ktorého dôvodu žiadal, aby dovolací súd rozhodol bez doplnenia dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či jej opravné prostriedky smerujú proti rozhodnutiam, proti ktorým ich zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Pri skúmaní prípustnosti dovolania v prejednávanej veci vychádzal dovolací súd z toho, že dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie

odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenia odvolacieho súdu pod bodom 1/ a 2/ nemajú znaky vyššie uvedených uznesení, preto prípustnosť dovolaní odporkyne nemožno vyvodiť z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

Aj so zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolaní podľa § 239 O.s.p. Povinnosťou odvolacieho súdu (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) je vždy skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom procesnou vadou vymenovanou v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z týchto väd, možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie vylúčené.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľka nenamietala a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Z týchto ustanovení preto prípustnosť dovolaní proti uzneseniam krajského súdu o odmietnutí odvolaní nemožno vyvodit'.

1/ V dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 239/2008 (č.l. 87 spisu), ktorým odmietol odvolanie odporkyne ako oneskorene podané, dovolateľka namietala vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní odnímajúci účastníkovi možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím je aj uznesenie, ktorým odvolací súd nesprávne odmietne odvolanie ako oneskorené podané (porovnaj R 23/1994).

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. sa odvolanie podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Z tohto vyplýva, že za skutočnosť určujúcu začiatok lehoty na odvolanie treba považovať deň doručenia rozsudku súdu prvého stupňa. Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. v znení účinnom v čase doručovania rozsudku súdu prvého stupňa odporkyňi (ďalej len „§ 47 ods. 2 O.s.p.“) ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 57 ods. 1 O.s.p. do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorá má povinnosť ho doručiť.

Ustanovenie § 47 ods. 2 O.s.p. upravuje zákonnú fikciu doručenia, podľa ktorej sa za stanovených podmienok písomnosť považuje za doručení uplynutím posledného dňa trojdňovej lehoty počítanej odo dňa, kedy bola písomnosť uložená na pošte. Ide nepochybne o procesnú lehotu určenú podľa dní, za začiatok ktorej treba považovať deň nasledujúci po uložení písomnosti na pošte a ktorá končí uplynutím jej posledného dňa. Účinky fikcie doručenia však nastávajú len za predpokladu, že adresát mal reálnu možnosť písomnosť si v tejto lehote vyzdvihnúť (a to nielen v prvý, ale aj v jej posledný deň), ale neurobil tak. Vyplýva to z gramatického a logického výkladu tretej vety tohto zákonného ustanovenia, z jej slovného spojenia „ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne“. Účelom tejto lehoty je teda dať adresátovi nielen teoretickú, ale reálnu možnosť písomnosť si v rámci jej plynutia vyzdvihnúť, a tak prípadne predísť uplatneniu fikcie doručenia. Z citovaného ustanovenia výslovne nevyplýva, akým spôsobom má byť počítaná úložná lehota troch dní. Keďže niet špeciálnej úpravy, ktorá by stanovovala osobitné pravidlá pre jej počítanie, treba vychádzať z toho, že aj pre lehotu uvedenú v tomto ustanovení treba použiť všeobecne platné pravidlá pre počítanie lehôt, ktoré sú uvedené v § 55 a nasl. O.s.p. Iný výklad by nemal oporu v zákone, a odporoval by nielen účelu, ktorému má táto lehota slúžiť, ale tiež účelu, pre ktorý bola fikcia doručenia upravená v zákone. Ak by totiž po uložení zásielky na pošte pripadli všetky tri dni lehoty na dni pracovného pokoja, účastník konania (jeho zástupca) by bol zbavený akejkolvek reálnej možnosti písomnosť v tejto lehote vyzdvihnúť (porovnaj tiež R 5/2006).

V posudzovanej veci bol rozsudok súdu prvého stupňa pod bodom 1/ doručovaný odporkyni poštou do vlastných rúk 11. septembra 2007, opakovane 12. septembra 2007 (streda), kedy zásielka, ktorá obsahovala toto rozhodnutie, bola uložená na pošte. Odporkyňa si zásielku osobne prevzala dňa 17. septembra 2007. Posledný deň trojdňovej úložnej lehoty uvedenej v ustanovení § 47 ods. 2 O.s.p. bol 15. september 2007, ktorý pripadol na sviatok (sobota), preto v zmysle § 57 ods. 2 veta druhá O.s.p. treba považovať za posledný deň tejto lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň, t.j. pondelok 17. september 2007. Dňom doručenia rozsudku súdu prvého stupňa odporkyni bol preto 17. september 2007 a nie 16. september 2007 (nedeľa), ako nesprávne uviedol odvolací súd. Keďže deň doručenia rozsudku je skutočnosťou určujúcou začiatok lehoty na podanie odvolania, v posudzovanej veci sa do plynutia lehoty nezapočítava deň 17. september 2007, v danom prípade 15-dňová zákonná lehota na odvolanie začala plynúť odporkyni 18. septembra 2007 a uplynula 2. októbra 2007, kedy odporkyňa osobne na súde podala odvolanie. Treba prisvedčiť odporkyni v tom, že ak

podala odvolanie osobne na súde 2. októbra 2007, podala tento opravný prostriedok v zákonom stanovenej lehote. Odvolací súd preto nesprávne jej odvolanie ako oneskorene podané odmietol. Takýmto nesprávnym rozhodnutím o odmietnutí odvolania odňal odporkyni možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Uvedená skutočnosť je nielen dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania, ale zároveň je tiež okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

2/ Dovoláním napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 33/2008 (č.l. 86 spisu), ktorým odmietol odvolanie odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V zo 4. decembra 2007 č.k. 15 C 121/2006-77 ako oneskorene podané, nemá znaky vyššie uvedených uznesení, preto prípustnosť dovolania odporkyne nemožno vyvodiť z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Prípustnosť dovolania by prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podmienky prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. sú pritom stanovené tak, že právne významné nie je samotné tvrdenie dovolateľa, že k týmto vadám došlo, ale až jednoznačné preukázanie výskytu procesnej vady tejto povahy.

Dovolateľka aj v dovolaní proti vyššie uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu namieta, že postupom súdu je bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a naplnenie tejto procesnej vady vidí v tom, že odvolací súd nesprávne odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, hoci v posledný deň lehoty na podanie odvolania 31. decembra 2007 nemohla podať odvolanie, pretože o 13.00 hod bol príslušný okresný súd už zatvorený, i keď stránkové hodiny boli až do 15.00 hod., a to isté sa týkalo aj pošty.

Účastníci občianskeho súdneho konania robia úkony akoukoľvek formou, pokiaľ zákon pre niektoré úkony nepredpisuje určitú formu (§ 41 ods. 1 O.s.p.). Robia ich spravidla v čase podľa svojho uváženia. V niektorých prípadoch ale vyplýva čas, kedy treba úkon urobiť, z lehoty určenej zákonom (vid' napr. § 204 ods. 1 O.s.p.). Účastník konania sa môže dostať do situácie, že z určitého dôvodu (ním zavineného alebo aj nezavineného) zmešká urobenie úkonu v takej zákonom stanovenej lehote, pri nedodržaní ktorej už úkon nemôže s úspechom urobiť. So zreteľom na zásadu, že právo patrí bdelym (pozorným, ostražitým,

opatrným), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu, uplatnenie a výkon svojich práv, neodkladajú svoje osobné rozhodnutia týkajúce sa výkonu práv na poslednú chvíľu, svoje procesné úkony pripravujú s dostatočným časovým predstihom, nespoliehajú sa na náhodu, predvídajú aj možnosti vzniku komplikovaných životných situácií sťažujúcich výkon práv a ich uplatnenie v stanovených lehotách, je potrebné uviesť, že od doručenia uznesenia súdu prvého stupňa (14. decembra 2007), mala odporkyňa do 31. decembra 2007 (koniec odvolacej lehoty pripadol na sobotu 29. decembra 2007, preto posledným dňom na podanie odvolania bol 31. december 2007, t.j. najbližší pracovný deň - posledný pracovný deň roku 2007) dostatok času na podanie odvolania. Dovolateľka okrem dôvodov uvedených v dovolaní ničím nepreukázala (napriek snahe jej ustanoveného advokáta), že urobila všetko pre to, aby nedošlo k zmeškaniu lehoty na podanie odvolania a neoznačila dôkazy na preukázanie svojich tvrdení o skrátení pracovnej doby na súde, na ktorom chcela podať odvolanie po 13. hodine 31. decembra 2007. Správne preto odvolací súd jej odvolanie podané 2. januára 2008 ako oneskorene podané odmietol.

Keďže odvolací súd neodňal dovolateľke možnosť konať pred súdom tým, že odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľka neopodstatnene namieta, že v predmetnom konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. septembra 2008 sp. zn. 2 Co 33/2008 (č.l. 86) nemožno vyvodit' ani z § 237 O.s.p., preto dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti uzneseniu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

K tej časti dovolania, v ktorej dovolateľka namieta, že vyššie uvedené uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci zakladá vadu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., nie však vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Nesprávne právne posúdenie je síce prípustným dovolacím dôvodom (možno ho uplatniť vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné), samo osebe ale nezakladá prípustnosť dovolania (nie je vadou v zmysle § 237 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2010

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková